

Olaylar – Başvuran, Almanya’da 2007 yılının Nisan ayında sahte kimlik belgesi bulundurma suçundan yakalanmıştır. Başvuran, gözaltına alınmış ve daha kapsamlı incelemenin ardından Türkiye’de terör suçları işlediği şüphesiyle tutuklanmıştır. Tutukluluk süresi, başvuranın Almanya’da belirli bir ikamet yeri olmadığından dolayı gizli anlaşıma ve kaçırılma riskinden dolayı tutukluluğu devamlı olarak uzatılmıştır. 2011 yılının Eylül ayında, temyiz mahkemesi başvuranı iki cinayetten suçlu bulmuş ve müebbet hapis cezasına mahkûm etmiştir, ancak başvuran hakkındaki mahkumiyet kararı daha sonra bozulmuştur ve dava, aynı mahkemenin farklı bir dairesi tarafından yeniden görülmek üzere gönderilmiştir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin karar tarihinde yargılama işlemleri hala derdest halde bulunmaktaydı.

Toplam olarak, başvuran iki ayrı süreç boyunca beş yıl sekiz ay tutuklu kalmıştır. Daha sonra, yargılama işlemleri derdest olmasına rağmen, tutukluluğunun devam etmesinin orantısız olacağı gerekçesiyle temyiz mahkemesi tarafından 2014 yılının Şubat ayında serbest bırakılmıştır. Başvuran, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’ne yaptığı başvuruda, yargılama öncesi tutukluluk süresinin uzunluğundan şikâyetçi olmuştur.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 5 § 3: Mahkeme, başvuranın ciddi suçlar işlediğine dair makul güçlü şüphelerin ve kaçırılma olasılığının, tutukluluk halinin devamı için ilgili ve yeterli gerekçeler olduğunu kabul etmiştir. Ancak, yargı yetkililerin yargılama işlemlerin yönetilmesinde “özel bir dikkat” gösterip göstermedikleri belirlenmelidir.

Temel olarak, Türkiye’nin yetki verme yazısı ile kanıtların toplanmasında yaşanan güçlükler gecikmelere neden olmuştur. Bu bağlamda, Mahkeme, uluslararası terörle mücadele kanunlarının çerçevesinde cezai usulde, farklı ülkelerden kanıtları toplamanın zorluğu nedeniyle gecikmeler yaşanması kaçınılmaz olmasına rağmen, usulü hızlandırmak için proaktif bir yaklaşım benimsenmesinin gerekli olduğunu belirtmiştir. Başvuranın davasında, temyiz mahkemesi heyeti yetki verme yazısındaki talepleri yerine getirmek için dört kere Türkiye’ye ziyarette bulunmuşlardır, bu nedenle özel bir dikkat göstermedikleri söylenilemez. Ayrıca, başvuran, temyiz mahkemesinden kanıtları tekrar toplamasını talep ederek yargılama işlemlerinin uzun sürmesine neden olmuştur. Başvuranın, usulü haklarını kullanmaya hakkı olmasına rağmen, yargılama işlemlerinin dikkate değer şekilde uzun olması Devlet’in aleyhinde kullanılamaz.

Başvuranın tutukluluğunun devam etmesi, tutukluluk halinin mevcut kanıtlar ışığında birçok kez dikkatlice incelenmesi suretiyle devamlı incelemeye tabi tutulmuştur. Gerçekte, temyiz mahkemesi başvuranın tutukluluk süresinin tamamı göz önüne alındığında gerektiği gibi yargılama işlemlerinin

hızlandırılmadığı gerekçesiyle 2014 yılının Şubat ayında başvuranın serbest bırakılmasına karar vermiştir. Mahkeme, bu kapsamda orantılılık ilkesine atıfta bulunmuştur. Bu nedenle, mevcut başvuru, Mahkeme'nin yargılama işlemlerinin karmaşıklığı veya yerel mahkemelerin özel bir dikkatle davayı ele almayışları veya cezai yargılama işlemleri bitmeden önce başvuruların serbest bırakılmadıkları gerekçeleriyle yargılama işlemlerinin uzun sürdüğüne karar verdiği davalardan ayrı tutulmalıdır.

Yukarıdaki unsurlar ve özellikle yerel mahkemelerin tutukluluk gerekçelerini dikkatlice incelemeleri göz önüne alındığında, başvuranın tutukluluk halinin uzunluğu, kayda değer olmasına rağmen, yine de makul olarak değerlendirilebilir.

Sonuç: ihlal yok (oy birliğiyle).